

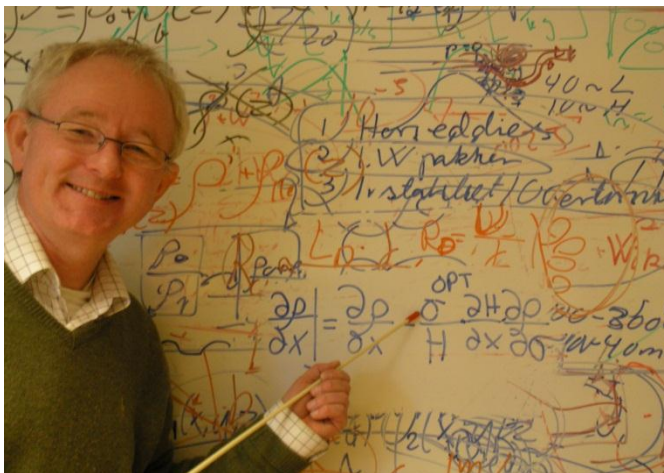
MAT-nytt

Nyhetsbrev fra
Matematisk institutt
Universitetet i Bergen

Nr. 2
Februar 2012

Instituttleders hjørne

Kjære alle sammen.

I årets første leder i MAT-nytt skrev jeg om tilsetting av forsker(e) i fast stilling ved Matematisk institutt. Dette er en ny type stilling hos oss, og jeg forstår at det kom opp mange spørsmål og motforestillinger i diskusjonene i forkant av rådsmøtet og under selve møtet. Et enstemmig instituttråd vedtok 27. januar at alle

eventuelle utlysninger av faste forskerstillinger skal behandles av rådet. Et flertall i rådet vedtok at det skal lyses ut en fast forskerstilling i reservoarmekanikk.

Selv om vi nå gjør et forsøk med å tilsette en forsker i fast stilling, mener jeg likevel at det er riktig at det store flertall av faste vitenskapelige stillinger er førsteamanuenser og professorer. De vil fortsatt være grunnstammen ved instituttet i tråd med rektors politikk. I noen tilfeller kan det likevel være nødvendig å supplere med faste forskere for å styrke forskningsaktiviteten til de som er i kombinerte forskning og undervisningsstillinger. Det er i det perspektivet jeg ser denne saken.

Nå er arbeidet med å lage begrunnelse, utlysningstekst og stillingsomtale i gang og det gjelder som for alle utlysninger at vi får en god person for instituttet på plass. Samtidig er det tid for ettertanke. På den ene siden ønsker jeg å støtte forskere og forskergrupper som vil skape aktivitet som passer hos oss. På den andre siden vil faste forskerstillinger medføre større krav til instituttet og instituttleder. De skaper muligheter for mer faglig aktivitet og bedre inntjening, men er også en potensiell økonomisk risiko.

Jeg har lenge hatt sansen for direktør i Norwegian Bjørn Kjos. Han kjøpte nettopp 222 nye fly ([se denne linken](#)). Han blir sitert slik: "Og selv om en investering av denne størrelse selvfølgelig innebærer en viss risiko, mener Kjos at det er mer risikabelt å ikke kjøpe flyene."

Kjos har nok et større budsjett enn oss og sammenligningen er vel ikke helt en til en, men når beslutningene er tatt får vi bare stå på etter beste evne slik at det viser seg at de var riktige.

Beste hilsen

Jarle

Har du bidrag til nyhetsbrevet? Jeg trenger innspill for å lage et bra nyhetsbrev!

Har du deltatt på en interessant konferanse eller et seminar? Har du nyheter du gjerne vil spre til fagfeller og kollegaer? Kanskje har du eller forskningsgruppen din hatt besøk? MAT-nytt er interessert! Alle bidrag tas imot med stor takk, både tekst og/eller bilder. Send på e-post til Reier.Schoder@math.uib.no / [@UiB_Mi](#) på twitter

Aktuelt

Utlysning av partnerskapsprogrammet med Nord-Amerika

SIU inviterer høyere utdanningsinstitusjoner om å søke midler i partnerskapsprogrammet for høyere utdanningssamarbeid. Den årlige tildelingen ligger på 6 millioner norske kroner. Vil du ha mer informasjon besøk www.siu.no/nord-amerika eller [les utlysningen her](#).

Intern søknadsfrist settes til mandag 26. mars

Lakselaget tilbyr stipend til norske kvinner som ønsker å studere i USA

Det Minnesota baserte Lakselaget (The Salmon Club) lyser ut stipend til norske kvinner som ønsker å studere i Minnesota eller på The University of Dakota. For mer informasjon om søknadsprosessen og mulighetene som finnes besøk www.lakselaget.org eller [les dette informasjonsbrevet](#).

Søknadsfristen er 1. mars 2012.

Europeiske olympiske leker i matematikk for kvinner

De første europeiske olympiske leker i matematikk for kvinner vil finne sted på Murray Edwards College i Cambridge i april 2012. Målet med konkurransen er å gi flere jenter en mulighet til å utrette noe på en internasjonal scene. Ønsker du mer informasjon om selve konkurransen eller om hvordan man kan involvere seg besøk [hjemmesiden til EGMO](#) eller [kontakt de ansvarlige](#) for arrangementet.

Den Norske Aktuarforening inviterer til det årlige aktuarfokus

Den 16. februar inviterer Den norske aktuarforening til aktuarfokus. Årets temaer er matematiske teorier rundt kriser i finans og forsikring, konsekvenser av langt liv, og det høyst aktuelle tema naturkatastrofer og risikomodellering. Også ikke-aktuarer kan delta. For mer informasjon sjekk ut foreningens [egne nettsider](#).

Nasjonalt realfagsseminar

Nasjonalt realfagsseminar foregår i år i Tromsø 19-20 april. Mer informasjon vil bli sluppet etter hvert. Et utkast til foreløpig program kan [leses her](#).

Biotek 2021

Programmet [Biotek 2021](#) er i gang og den første utlysningen planlegges med søknadsfrist 30. mai. Det skal være en obligatorisk skisseprosess med frist 15. mars 2012. Det meldes at det legges opp til store samarbeidsprosjekter med flere partnere, og med ramme på 3-5 år med bevilgning 10 mill. kr pr år. I denne runden forventes tildeling til ca. fire prosjekter. Forskningsrådet har lagt opp til en orienteringsrunde om programmet og forventninger til søknadene.

Informasjonsmøte i Bergen: Onsdag 15. februar 2012 kl. 11-14. Sted: Stort auditorium, Datablokken HIB.

Agenda:

- Innledning med informasjon om BIOTEK2021-programmet og utlysningen av store, næringsrettede forskerprosjekter - 40 minutter
- Spørsmål og svar i plenum - 30 minutter

- Uformelle dialoger om prosjektmuligheter mellom de fremmøtte og med forskningsrådet etter behov og interesse.

Møtene er åpne for alle interesserte. Ingen påmelding.

Energiprisen 2012

GRØNN FASE

GRØNN FASES ENERGIPRIS
Finn fremtidens energi
Vinn 50.000!

Har du en spennende idé innenfor miljøvennlig energi? Vi trenger innovative løsninger for å skape en mer bærekraftig fremtid.

Det skal deles ut en pris på 50.000 kr. til en idé som fremmer miljøvennlig energi. Studenter og unge forskere oppfordres til å sette sine kreative idéer ut i livet, men først ned på papiret.

En beskrivelse av idé eller konsept leveres innen 1. mars 2012.

Mer informasjon finnes på sffe.no/energipris

Prisen deles ut av FME-tankesmia – Grønn Fase som er utnevnt av Olje- og Energidepartementet. gronnfase.blogspot.com

Rottegenerator, holdningskapende bok for å bruke mindre energi, energistyre-system, solcellezeppeliner, usynlighetsmaling til vindmøller, trådløs skjeteledning, gjenbruk av strøm, Pirate Bay for billedeling, treningsstudiokraftverk, smørbradliste om hvordan leve energivennlig, kukraftverk, energisparende bokolektiv, kule isolasjonsklær, meditasjonsmetode for å skape innvendig varme, kneleddgenerator, utvendig vinterkjøleskap, hydrogendrevet hurtigtog, en-veis-romturisme, energi-pyramide, forflyttingsfri ferie, teleporter, energimultiplikator, strømfri motorvarmer.

www.gronnfase.blogspot.com
www.sffe.no/energipris/

FME FORSKNINGSSENTER FOR MILJØVENNLIG ENERGI
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET
Tekna
SINTEF
NTNU Det skapende universitet

[Informasjon på norsk](#) og [Information in english](#). Energiprisen på [Facebook](#)

Prisen deles ut under "[Technoport 2012 - Sharing Possibilities](#)"

UiB inviterer til nasjonal studiekvalitetskonferanse

Hva er Kvalitet i utdanning?

Universitetet i Bergen inviterer til nasjonal studiekvalitetskonferanse med utdanningskvalitet som tema.

Noen spørsmål vi ønsker å belyse er:

- Hva kjennetegner god utdanning?
- Hvordan tilrettelegge for kvalitet?
- Kan utdanningskvalitet måles?
- Har lærere/forskere, studenter, myndigheter og andre samfunnsaktører ulike oppfatninger av hva kvalitet i utdanning er?

Alle som er opptatt av utdanningskvalitet oppfordres til å sette av:

Mandag 14. mai 2012

Invitasjon, program og påmelding blir sendt ut medio mars.

Kontakt oss gjerne på epost:
seminar_sa@uib.no

UNIVERSITETET I BERGEN

Marie 60 år

Den 27. januar samlet ansatte ved Matematisk institutt, både vitenskapelige og administrative, seg i Atriet for å feire 60 års dagen til administrasjonssjef Marie Skorpa Nilsen. Det ble en flott feiring ledet av instituttleder Jarle Berntsen.

Det ble servert snitter, kaffe og kake under feiringen. Atriet var fylt opp av folk som ønsket å feire Marie.

På vegne av administrasjonen så holdt Kristine Lysnes en tale og takket for godt samarbeid og skrøt av Marie som sjef.

Tidligere instituttleder Helge Dahle holdt også en flott tale til ære for Marie.

Instituttleder Jarle Berntsen holdt en flott tale og takket for innsatsen Marie Skorpa Nilsen har gjort for Matematisk institutt.

Nyheter

Hans Munthe-Kaas er blitt innvalgt medlem i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab

Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab (DKNVS) ble stiftet i 1760 og er det eldste vitenskapelige selskap i Norge, og det eneste som har rett til å kalle seg kongelig.

Helt fra 1767 har Selskabet vært under kongelig beskyttelse.

Fra 1844 har den regjerende monark til enhver tid vært Selskabets beskytter. Ønsker du mer info om DNVS så bør du besøke www.dknvs.no.

MAT-Nytt gratulerer Hans Munthe – Kaas med å bli innvalgt medlem i "Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab".

Debatt om faste forskerstillinger i På Høyden

Avisen for Universitetet i Bergen trykket den 16. januar et leserbrev fra Christian Jørgensen og Dag L. Aksnes hvor de debatterer blant annet Matematisk institutt sitt valg om å lyse ut faste forskerstillinger på eksterne midler. [Leserbrevet kan lese her.](#)

Videreutdanningskurs i matematikk for lærere

Skrevet av: Marianne Jensen

Matematisk institutt starter neste studieår opp to videreutdanningskurs i matematikk for lærere. Kursene inngår som del i den nasjonale videreutdanningsordningen [Kompetanse for kvalitetet](#), som gir lærere mulighet til å bli frikjøpt for å ta videreutdanning. Begge kursene er 15 sp., det ene vil gå om høsten, det andre om våren. Kursene retter seg primært mot lærere i videregående skole, men kan også være aktuelle for ungdomsskolelærere.

I høstkurset vil inneholde diskret matematikk og deler av matematikkens historie. Innholdet i vårkurset er ennå ikke helt klart. Emnebeskrivelser utarbeides og sendes til endelig godkjenning i løpet av våren. Mer informasjon om kursene vil bli lagt ut på både på instituttet og [SEVU sine nettsider](#) i løpet av våren.

Arnt-Frode Stava som til nå har hatt ansvar undervisningen på første år av [den erfaringsbaserte masteren for lærere](#), vil gå inn som hovedansvarlig for undervisningen i disse kursene, sammen med Christoph, Mette og Runar som fra høsten av også vil stå for mer av undervisningen på den erfaringsbaserte masteren.

Matematisk Institutt lanserer nye nettsider

[Artikkelen er hentet fra våre egne nettsider](#)

Matematisk institutt har opprettet en egen karriereportal for å synliggjøre mulighetene i arbeidslivet for matematikere og statistikere.

Mange studenter, både helt nye og ferdigutdannede, lurer ofte på hva de kan gjøre når studietiden er ferdig. I disse tider er det også mange elever fra videregående skoler rundt om i hele landet som skal gjøre sine studievalg for de neste årene og mange studenter velger fag på universitet og høyskole ut ifra mulighetene i arbeidslivet, i tillegg til det faglige tilbudet ved lærestedene. I den anledning har Matematisk institutt oppdatert sine nettsider for å vise både hva nye studenter kan forvente seg om de velger å studere ved Universitetet i Bergen, men også hvilke karrieremuligheter som finnes innenfor fag som matematikk og statistikk.

I spalten "[Første studieår ved Matematisk institutt](#)" så har vi lagt ut all nødvendig informasjon om hva du som student kan forvente deg, både faglig og sosialt, det første året som student. Her får man informasjon om selve oppstarten, om hvilke fag som undervises i det første året og hvilke forventninger universitetet har til sine studenter. I tillegg finnes informasjon om det sosiale livet her ved instituttet, for eksempel hva som skjer i Matematisk Fagutvalg og Matematisk Idrettslag. Det er også informasjon om hvilken oppfølging og veiledning man kan forvente som student hos oss. Vi håper dette kan bidra til at potensielle studenter får den informasjonen de behøver for å gjøre et studievalg de blir fornøyd med.

I "[Karriereportalen](#)" har vi satt fokus på hvilke muligheter man har i arbeidslivet som matematikk- og statistikkstudent. Vi har intervjuet studenter innenfor anvendt og beregningsorientert matematikk, ren matematikk og statistikk om deres minner fra studietiden ved Matematisk institutt, i tillegg til hvordan de opplever arbeidslivet etter fullførte studier. Karriereportalen viser mulighetene man har i arbeidslivet med matematisk eller statistisk bakgrunn, og portalen viser også at det er finnes mange ulike yrkesveier for våre studenter.

I tillegg til å intervju tidligere studenter, så har vi også intervjuet flere bedrifter som ansetter matematikere og statistikere. Disse intervjuene finnes også i [Karriereportalen](#). Her gir bedriftene svar på hva de ser etter når de skal ansette nye medarbeidere, hvorfor de ser på realfagstudenter som attraktiv arbeidskraft og de kommer blant annet med tips til nåværende studenter om hva de bør gjøre for å være attraktive på arbeidsmarkedet. Det vil i løpet av våren dukke opp flere intervjuer med ulike bedrifter som ser på matematikere og statistikere som attraktiv arbeidskraft.

Sjekk ut våre nye nettsider og gjerne kom med tilbakemeldinger til oss gjennom vår [nyopprettede twitterkonto](#).

Link til Matematisk Institutt i media januar 2012: [Trykk her for å lese om Matematisk Institutt i media](#) og trykk [her for å lese om ansatte ved instituttet som har uttalt seg i media](#)

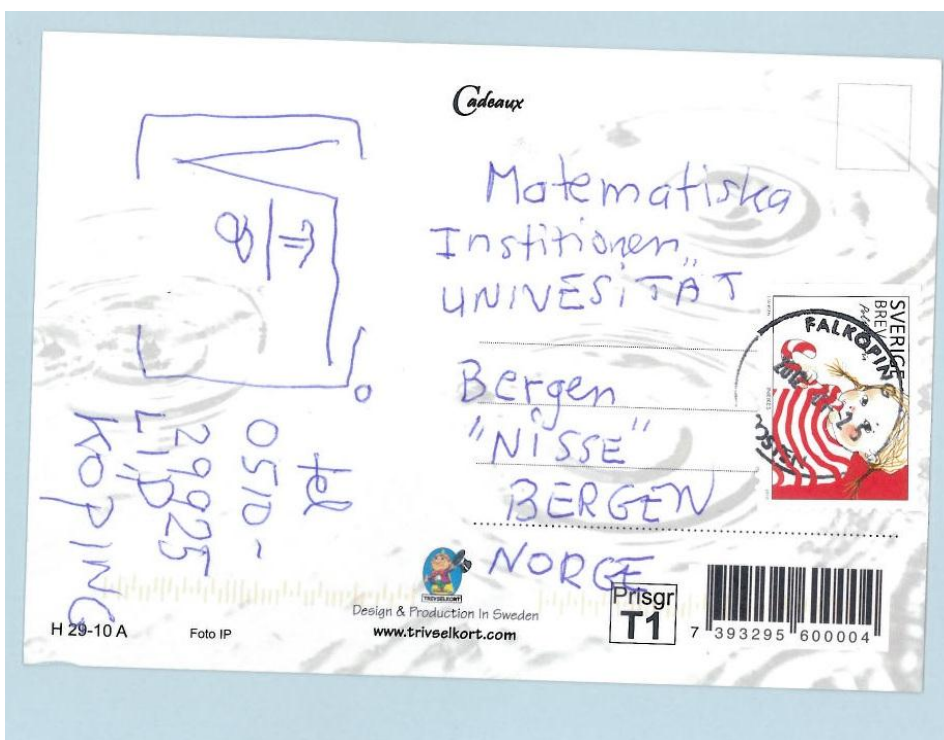
Det lune hjørnet

Rocky forklarer hvordan matematikk fungerer. Eller?

Postkort mottatt. Kan du svare?

Dette postkortet mottok vi på instituttet forrige uke fra en «nisse». Avsender har laget en oppgave og har lagt ved et telefonnummer til de som kan løse den. Her er det bare å sette i gang!

17åring lærervikar for sin egen klasse

Matematisk institutt har fått seg [twitterkonto](#) og en av sakene som vi la ut der omhandlet en 17åring som var meget god i matematikk. Hun er rett og slett så flink at hun har undervist sin egen klasse på Mandal VGS i matematikk et par uker, mens faglæreren var på ferie. En artig historie som mange har delt videre etter vi lenket til den og selve historien kan du lese på [Fædrelandsvennen sine hjemmesider](#)

Det skjer

Disputas Dante Kalise Balza

PhD-kandidat Dante Kalise Balza disputerer den 28. februar for sin doktorgrad i anvendt og beregningsorientert matematikk. Tittelen på avhandlingen er:

- High-resolution schemes for the approximation of atmospheric phenomena

Disputasen finner sted i Auditorium PI kl. 14.30 den 28. februar. Alle interesserte tilhørere er hjertelig velkommen. Møt opp i god tid, disputasen starter presis.

Prøveforelesning Andreas Sandvin

Phd-kandidat Andreas Sandvin avholder torsdag 16. februar prøveforelesning. Temaet for forelesningen er:

- The finite element method for linear parabolic partial differential equations: problem definition and typical error estimates

Alle interesserte tilhørere er velkomne.

Prøveforelesning Erlend Grong

Phd-kandidat Erlend Grong avholder tirsdag 21. februar prøveforelesning kl. 14.15 i rom 534 på Carl Godskes hus. Temaet vil bli annonsert i midten av neste uke.

Alle interesserte tilhørere er velkomne.

Prøveforelesning Alfatih Ali

Phd- kandidat Alfatih Ali avholder torsdag 23. februar prøveforelesning kl. 15.00 i rom 640 på Carl Godskes hus. Temaet vil bli annonsert i slutten av neste uke.

Alle interesserte tilhørere er velkomne

Nye doktorgrader

Andrey Kovalenko: Assessment of the ensemble Kalman filter sampling error

Andrey Kovalenko disputerte fredag 27. januar for ph.d. –graden ved Universitetet i Bergen.

Veiledere: Trond Manseth og Geir Nævdal

Fra venstre: Disputasleder Helge Tverberg, førsteopponent Reinhard Furrer, PhD-kandidat Andrey Kovalenko, andre opponent Jo Eidsvig og leder av komiteen Hans Julius Skaug.

Ledige stillinger

Postdoktor i anvend og utrekningsorientert matematikk

Ved Matematisk institutt er det ledig ei stilling som postdoktor i anvend og utrekningsorientert matematikk, knytt til EU FP7 prosjektet "ECO₂ - Sub-seabed CO₂ Storage: Impact on Marine Ecosystems". Prosjektet fell inn under forskingsgruppa for anvend og utrekningsorientert matematikk.

Postdoktorstillinga er ei åremålsstilling og har som hovudmål å kvalifisere den som vert tilsett for arbeid i faglege toppstillingar. Åremålsperioden for denne stillinga er 2 år. Ingen kan tilsetjast som postdoktor i meir enn ein åremålsperiode ved same institusjon.

Målet med prosjektet er å etablere miljøretningsliner for marin geologisk lagring av CO₂. Som ein del av dette arbeidet vil transport av CO₂ som lekkjer til det marine miljøet bli simulert ved bruk av ein havmodell. Det vert venta at kandidaten har grunnleggjande kunnskapar, erfaring og interesse innan numerisk modellering, spesielt med vekt på havmodellering. Vi ventar også at kandidaten er i stand til å implementere nye eigenskapar i havmodellen.

Søkjjarar må ha oppnådd doktorgrad i matematikk, fysikk eller geofysikk, eller ha levert doktoravhandlinga si til vurdering innan søknadsfristen er ute. Det er ynskeleg med nyare doktorgrad. Det er ein føresetnad at avhandlinga er godkjend før tilsetjing kan skje.

Ein prosjektplan og ein framdriftsplan vil verte utarbeidd i samråd med prosjektleiar ved tilsetjing. Det er ein føresetnad at den som vert tilsett, gjennomfører prosjektet i løpet av tilsetjingsperioden. Prosjektomtale og framdriftsplan skal inngå som del av (vedlegg til) arbeidskontrakten for åremålstilsetjinga og skal innehalde namn på den som har plikt til å vere fagleg rådgjevar for den tilsette.

For meir informasjon se: <http://www.jobbnorge.no/job.aspx?jobid=80256>

Forsker - statistiker/matematiker ved Havforskningsinstituttet

Ved Havforskningsinstituttet er det ledig stilling for en forsker (1109) som skal delta i prosjekter som krever solid kompetanse i matematikk/statistikk. Ved norsk forvaltning av vågehval gjennom Vitenskapskomiteén i Den Internasjonale Hvalfangstkommissjonen (SC/IWC) anvendes den såkalt reviderte forvaltningsprosedyre (RMP) som baserer seg på fangsthistorikk og tallrikhetsestimater med tilhørende usikkerheter som inngangsparametre. Behandlingen av bestandsestimater for bruk i

RMP baseres på utarbeidede retningslinjer som danner grunnlag for hele prosessen fra planlegging til analyse og endelig godkjent estimat. Hovedrammen rundt den norske bestandsestimeringen på vågehval ble lagt i en 10-årsperiode fra slutten av 1980-tallet, men det foregår fremdeles justeringer og forbedringer.

For mer informasjon se: <http://jobbnorge.no/job.aspx?jobid=80648>

Chair in algebra and two lectureships in algebra at Lancaster University

Applications are invited for a Chair and two Lectureships (Grade 7) in Algebra within the Department of Mathematics and Statistics at Lancaster University. These new posts are part of an expansion of the Department which also includes a chair and a lectureship in statistics. Over the last four years, the Department has seen an increase in undergraduate numbers of over 80% and in research student numbers of over 40%: these posts arise from that success and our desire to maintain it.

Lancaster University has a thriving Pure Mathematics research group. In the 2008 RAE, 50% of their outputs were graded as 3* or 4*. There are 4 professors, 1 senior lecturer and 3 lecturers making up a well-established analysis group. In recent years a fledgling algebra group has also been created, comprising 1 senior lecturer and 3 lecturers. The group is closely involved with the ARTIN network and is active in research in Lie Theory, Lie Algebra, Group Representation Theory and Quantum Groups. The Department now seeks a Chair with international standing to lead the research strategy of this group and two lecturers to broaden this research.

We seek applicants who display research excellence commensurate with the level of appointment, who will enhance the Departments return to the 2014 REF and attract research funding and support for PhD students. The Department is currently able to support some students from a Doctoral Training Account from the EPSRC and from Studentships provided by the Faculty of Science and Technology. The group also attracts research students from overseas supported by their own sponsors.

Applicants should have sufficiently diverse experience to contribute to first and second year undergraduate mathematics modules, and to provide specialist modules for Years 3 and 4 of the

programme. We hope to introduce new distinctive courses reflecting the ubiquity and versatility of pure mathematics, with topics such as Combinatorics, Coding Theory, Game Theory, Graph Theory, Knot Theory, Logic or Quasicrystals.

All posts are available from 1 September 2012 or as soon as possible thereafter. Informal enquiries for all posts can be made to: Professor John Whitehead, j.whitehead@lancaster.ac.uk. General information about the Department can be found at: <http://www.maths.lancs.ac.uk>

For further information and to apply online, please visit:

Chair: <http://hr-jobs.lancs.ac.uk/Vacancy.aspx?ref=A338>

Lecturer: <http://hr-jobs.lancs.ac.uk/Vacancy.aspx?ref=A339>